

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 10, Hostýnská 2/2100

Hostýnská 2/2100, 108 00 Praha 10 - Malešice

Identifikátor školy: 600 041 107

Termín konání inspekce: 10. – 13. ledna 2005

Čj.:	01 1036/05-2700
Signatura:	oa0cy111

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací; sdružuje základní školu a školní družinu. V letošním školním roce má celkem 390 žáků v 18 třídách. Ve všech ročnících realizuje vzdělávací program *Základní škola* čj. 16 847/96-2, v některých třídách s rozšířenou výukou.

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 10 (Vršovická 68, 101 38 Praha 10 - Vršovice). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ Hodnocení personálních podmínek vzdělávání vztahujících se k povinným předmětům český jazyk a literatura, matematika a hudební výchova na 1. i 2. stupni, dějepis, zeměpis, přírodopis, přírodověda, občanská výchova a rodinná výchova ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce.
- ❖ Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání vztahujících se k výše uvedeným předmětům ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce.
- ❖ Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vzhledem k výše uvedeným předmětům ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce s přihlédnutím ke školnímu roku 2003/2004.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Učitelé ve sledované výuce splňují většinou podmínky *odborné kvalifikace*. Mnozí z nich však v jiném oboru (aprobaci), než vyučují. Tato skutečnost více či méně negativně ovlivňuje odbornou, ale i didaktickou kvalitu výuky, i když se vedení školy při skladbě úvazků snaží co nejvíce využít osobnostních dispozic, zájmů i zkušeností jednotlivých vyučujících. V pedagogickém sboru převažuje střední a vyšší střední věk, nezanedbatelné zastoupení v něm mají muži.

Organizační struktura školy upravená interními předpisy je až na dílčí nedostatky funkční. Rozdělení kompetencí mezi ředitele školy a jeho zástupkyni je vymezeno nikoli písemně, ale pouze zvykově. O přímé řízení vzdělávacího procesu se stará zástupkyně ředitele.

Pedagogická rada se zabývá hodnocením výsledků vzdělávání a organizačními záležitostmi, neopomíná ovšem ani pedagogickou problematiku a koncepční záměry. Kromě ní jsou poradním orgánem také *metodické sekce* pro: 1. stupeň, školní družinu, humanitní vědy, přírodní vědy, výchovy, výchovné poradenství. Principy jejich činnosti a kompetence podrobněji stanoví a zároveň aktuálně upřesňuje roční plán činnosti školy. Určené úkoly plní jednotlivé sekce v různé kvalitě; ve vztahu k průběhu a výsledkům vzdělávání ve sledovaných předmětech mají ve své práci, zejména v oblasti didaktické ještě značné rezervy.

Funkční *informační systém* využívá standardních mechanismů (týdenní plány, nástěnka a osobní schránky ve sborovně, porady, osobní jednání, místní počítačová síť s připojením na internet), potřebné informace mají pracovníci v úplnosti a včas.

Vedení školy usiluje s dílčími úspěchy o *zformování a vedení pedagogického sboru* jako činného pracovního týmu. Je si vědomo dosažených pozitiv, ale otevřeně konstatuje i přetrvávající nedostatky. V komunikaci preferuje časté neformální pracovní kontakty, vzájemné hospitace učitelů, pravidelné porady širšího vedení školy (vedoucí sekci a výchovní poradci). Ze sledování průběhu a výsledků vzdělávání během inspekce však vyplývá, že podpora pracovníkům bez požadované odborné kvalifikace nebo žádoucí aprobace i bez delší

pedagogické zkušenosti je mnohdy málo účinná. I přes klidné pracovní klima je zřejmé, že mnozí pracovníci postrádají účinnou motivaci k inovacím ve své pedagogické práci. I když existuje vnitřní platový předpis, nejsou zpracována kritéria hodnocení.

Kontrolní a hospitační činnost je plánovitá. Vedení školy má velmi dobrý přehled o výkonu i o možnostech jednotlivých učitelů, jejich práci hodnotilo při hospitacích absolvovaných spolu s inspekcí věcně a taktně. Dílčí kompetence v této oblasti delegovalo na jednotlivé sekce, ale účinnost jejich působení nebyla ve sledované výuce, zejména na 2. stupni zřejmá.

Většina učitelů se různými formami nadále vzdělává. Všichni zvládli základy informačních technologií a mnozí tyto znalosti již efektivně uplatňují. Dále využívají nabídky pedagogického centra, jednotlivých fakult a dalších institucí, zejména v oblasti cizích jazyků, tělovýchovy a sportu. Škola podle svých možností podporuje tyto aktivity i finančně. Výsledky dalšího vzdělávání se však jen v menší míře pozitivně promítají do didaktické úrovně výuky zejména na 2. stupni.

Vedení školy má poměrně jasnou představu o optimálním složení i působení pedagogického sboru a snaží se ji realizovat. V případě nutnosti přistoupilo v nedávné minulosti k rázným personálním opatřením. V současnosti však není příliš příznivé aprobační složení sboru a zůstávají některé zřetelnější problémy v kvalitě přímé pedagogické práce.

Personální podmínky vzdělávání jsou dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Čtyřpodlažní budova základní školy leží na rozhraní rozsáhlého sídliště a zástavby rodinných domů. Vzhledem k dlouhodobě se snižujícímu počtu žáků jsou *prostorové podmínky* plně dostačující a škola poskytuje malou část svého areálu nájemci.

Společné prostory jsou v části budovy vkusně upravené a funkčně využité, svěže působí živé květinové dekorace, jinde je výzdoba letitá, vybledlá a poškozená. Vybavenost a estetická úroveň učeben, chodeb i hygienických zařízení jsou značně rozdílné. Třídy 1. stupně působí uspořádaně a esteticky podnětně, učitelky k tomu využívají žakovských prací, aktuálních pomůcek i doplňujících výukových materiálů. Většina kmenových učeben 2. stupně je však vzhledem velmi strohá, z hlediska cílů výuky i estetických kvalit nepodnětná, někdy až ošumělá. Část žakovského nábytku je již dosti opotřebovaná. Pokud se žáci občas z organizačních důvodů stěhují do jiných učeben, nepostačuje někdy počet míst k sezení zapsanému počtu žáků. Jistou výjimku z celkové úrovně kmenových tříd 2. stupně tvoří odborná učebna pro dějepis a zeměpis, vybavená některými pomůckami, videem a souborem map. V hudební výchově se na 1. stupni jen ojediněle využívá nevhodná učebna (bez žakovského nábytku), na 2. stupni se vždy vyučuje ve zcela funkční odborné učebně.

Příkladně působí účelné a estetické prostředí dvou navzájem propojených počítačových pracoven, kde jsou k dispozici výukové programy pro některé předměty. Žáci mají možnost využívat internet i v době mimo vyučování.

Vybavení učebnicemi je s výjimkou hudební výchovy úplné, konkrétní tituly, případně i pracovní sešity zvolili jednotliví učitelé před několika lety. Dílčím negativem jsou zastaralé učebnice (kromě 7. - 9. ročníku), výhradně užívané jako zpěvníky. V současnosti je stávající výběr učebnic v některých případech považován za méně vhodný (např. zeměpis). Všechny vyučující však disponují platnými učebnicemi, ze kterých v případě potřeby připravují žákům pracovní listy. Používané učebnice však umožňují realizovat vzdělávací program v plném rozsahu.

Vybavení pomůckami je ve všech sledovaných předmětech dostačující. Pro český jazyk na spodní hranici běžné úrovně (jazykové příručky, pravidla pravopisu, nástěnné gramatické

tabule, několik audiovizuálních nosičů a slovníků), zčásti již starší; není také přehledně uspořádáno. Pro společenskovědní předměty běžné, až velmi dobré (dějepis) úrovně (historické atlasy a mapy, naučná literatura, menší výběr magnetofonových pásků, videokazet, soubory hmotných pomůcek), některé již starší, ale funkční; pozitivem je i výběr odborných časopisů. Pro matematiku na 1. stupni spíše nadstandardní (jsou k dispozici i výukové programy na CD ROM pro 2. a 3. ročník), na 2. stupni celkově standardní, i když je k dispozici menší počet geometrických modelů než je obvyklé (výukový program zatím nebyl instalován).

Vedení školy sleduje stav materiálně-technických podmínek vyučování a podle finančních možností realizuje návrhy předmětových sekcí a jednotlivců na jejich vylepšení.

Škola úzce spolupracuje s organizací *Asociace školních sportovních klubů* (AŠSK), která využívá a finančně podporuje pronajaté školní centrum sportu. Pro předškolní děti a jejich rodiče (organizace *Pídalky*) poskytuje škola prostor pro cvičení a činnosti se účastní vychovatelky školní družiny.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou zřetelně lepší na 1. stupni školy. Celkově jsou dobré a umožňují realizaci zvolených vzdělávacích programů.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*, a to ve 14 třídách dle učebního plánu č.j. 16 847/96-2, v obou třídách 3. ročníku a v jedné třídě 5. ročníku dle modelového plánu pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků č.j. 16333/96-22-21 a v jedné třídě 9. ročníku dle modelového plánu pro třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky č.j. 16845/2001-22. Postupuje podle platných učebních dokumentů - týdenní časové dotace a učební osnovy sledovaných předmětů jsou dodržovány.

Pedagogická dokumentace je řádně vedena, ve značné míře zachycuje průkazným způsobem průběh a výsledky vzdělávání.

Rozvrh hodin je v souladu s reálnou výukou a respektuje psychohygienické zásady.

Školní řád je podrobně zpracovaný, v současné době však není plně v souladu s platným právním předpisem.

Informační systém vůči žákům a rodičům využívá běžných nástrojů. Záznamy v žákovských knížkách jsou však často málo konkrétní (např. četné zápisy *test*), v některých předmětech je malá frekvence známek, případně známky chybí (část předmětů výchovného zaměření). Kromě třídních schůzek se mohou rodiče informovat při pravidelných konzultačních hodinách všech učitelů, případně na základě telefonické domluvy i jindy, mají k dispozici také jejich školní e-mailové adresy. Jsou o životě školy informováni, mimo jiné i prostřednictvím školních webových stránek. Eventuální výchovné problémy dětí s nimi projednává výchovná komise.

K informovanosti slouží směrem k žákům žákovská samospráva, ve které jsou dva zástupci z každé třídy od 4. ročníku, kteří si volí tříčlenné vedení. V úzké spolupráci se zástupkyně ředitele připravují mimo jiné starší žáci akce pro mladší. *Výroční zpráva* o činnosti školy je vypracována v souladu s právním předpisem.

Pro integrované žáky byly ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (dále PPP) vypracovány individuální vzdělávací plány v souladu s příslušným pokynem MŠMT. Škola zohledňuje na základě konkrétního doporučení PPP i další žáky a využívá v některých případech i slovní hodnocení.

Výchovnou poradkyní je učitelka 1. stupně, pověřená poradenstvím při výchovných a vzdělávacích problémech a vedením výchovné komise. další učitel je *poradcem pro volbu povolání* a současně také je *preventistou* sociálně patologických jevů. Učitelé pověřeni poradenstvím mají vyhrazenou vlastní reprezentativní pracovnu. Jejich konzultační hodiny jsou zveřejněny a rodiče jsou o nich prokazatelně informováni. Oba učitelé úzce spolupracují s PPP Prahy 10, jejíž psycholožka má také pravidelné konzultační hodiny ve škole.

Prevenci sociálně patologických jevů je ve škole věnována značná pozornost. Zpracovaný „minimální preventivní program“ pro školní rok je průběžně aktualizován a doplňován. Při osvětových akcích škola úzce spolupracuje s policií, o jejíž akce mají žáci velký zájem. Jednotlivé případy (šikana, záškoláctví, požívání alkoholu) jsou důsledně řešeny ve výchovné komisi. V přijímaných výchovných opatřeních převažují restrikce, velmi málo je využíváno motivačních pochval. Atmosféra v jednotlivých třídách je nevyrovnaná. Dle provedené ankety (viz další zjištění) jsou některé třídy soudržné, žáci chodí rádi do školy, mají velkou důvěru k vyučujícím, chovají se k sobě ohleduplně. V jiné třídě je zaznamenána výrazná nechuť ke škole, nedůvěra k učitelům, špatné vztahy mezi žáky, možný výskyt šikany. Při konkrétním řešení sociálně patologických jevů se působí především na jedince, je podceňováno soustředěné působení na všechny žáky v celých třídních kolektivech, na zlepšení vztahů. Klima školy je nevyvážené.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk a literatura

Sledované vyučování bylo v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání. Podle platných osnov zpracovali učitelé roční plány učiva. Byla zřejmá tematická návaznost učiva, stanovené výukové cíle byly konkrétní a reálné, nedařilo se je však ve všech případech beze zbytku naplnit. Aktuální plánování výuky bylo pečlivé, ale většinou směřovalo k věcnému obsahu, nikoli k cílovým kompetencím nebo k propojování mezipředmětových vztahů.

Kromě učebnic se ve sledovaném vyučování jen málo využily další pomůcky (pravidla pravopisu, slovník).

Výuka, až na výjimečné okrajové detaily věcně a odborně správná, měla především frontální charakter s výraznější převahou činnosti učitele, jen s malým podílem individuálního přístupu k žákům. Pozitivně se v některých hodinách projevil odkazy na praktické použití jazykových znalostí a dovedností nebo vyhledávání v Pravidlech českého pravopisu. Zajímavě a podnětně působila také práce ve skupinách, i když na ni mnozí žáci nebyli příliš zvyklí. Stereotypní struktura vyučovacího celku však přisuzovala žákům spíše roli vykonavatelů pokynů a zadaných úkolů nebo pasivních příjemců informací. Stranou pozornosti zůstávaly mezipředmětové vztahy nebo prvky globální výuky všech složek předmětu. Jedna vyučující má odbornou kvalifikaci v jiné aprobaci než v českém jazyce, ale tento fakt ovlivnil kvalitu sledované výuky jen minimálně.

Převažující způsob vyučování jen v několika případech (týmová práce, vzájemné hodnocení) zdůrazňoval motivační zřetel. Kromě průběžné pochvaly a občasných shrnujících závěrů, pokud zbyl čas, bylo málo využíváno možností hodnocení, jen výjimečně se žáci hodnotili i sami nebo vzájemně. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách je svým rozsahem postačující, převažují v ní však výrazně písemné projevy a jazyková složka předmětu.

Možnosti rozvíjení komunikačních dovedností, prezentace vlastního názoru, argumentace a diskuse odpovídaly ve sledované výuce přímo úměrně organizaci a zvoleným metodám vyučování. Komunikační iniciativa vycházela obvykle ze strany učitelů, kteří většinou dbali na kultivované a korektní vyjadřování, pouze výjimečně sami nadužívali obecné češtiny.

Vlídnu pracovní atmosféru v některých případech osvěžily výměna názorů, smysl pro humor a vtip.

Průběh a výsledky vyučování v českém jazyku a literatuře jsou dobré.

Dějepis, občanská výchova a rodinná výchova

Sledované vyučování bylo v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání. Učitelé zpracovali roční plány učiva podle platných osnov. Učivo na sebe tematicky navazovalo, stanovené výukové cíle byly konkrétní a reálné, nedařilo se je však ve všech případech zcela naplnit. Aktuální plánování výuky bylo pečlivé, většinou však převažoval věcný obsah učiva nad zřetelem k cílovým kompetencím nebo k mezipředmětovým vztahům.

Kromě učebnic měli žáci k dispozici dějepisné atlasy a mapy. Učitelé jim připravili hmotné pomůcky a pracovní listy, používali také naučnou literaturu a beletrii. Avšak efekt užitých pomůcek nebyl ve většině případů optimální.

Charakter sledované výuky byl obvykle frontální, s převahou verbální činnosti učitele a spíše pasivní rolí žáků. Jen menší podíl tvořily aktivizující metody a formy, na které však mnozí žáci nebyli zvyklí. Pouze zřídka se stali aktivním činitelem, pracovali týmově a tvořivě a tuto svou roli zvládali celkově úspěšně, i když s určitými problémy; tato část výuky (rodinná výchova) byla velmi dobrá. Dílčí nedostatky se projevíly v časové a obsahové struktuře vyučovacích celků a v odborném pojetí tématu.

Ve sledované výuce splňují všichni učitelé podmínky odborné kvalifikace, ale ve většině případů v jiném oboru (aprobaci) než vyučují (v dějepisu dva ze dvou, v občanské výchově dva ze tří v rodinné výchově jeden ze dvou). Tato skutečnost také do jisté míry nepříznivě ovlivnila odbornou i didaktickou úroveň vyučování.

Styl výuky přímo ovlivnil i možnosti motivace, které často nebyly úspěšně uplatněny. Dílčím pozitivem bylo zdůraznění aktuálnosti tématu (drogová problematika, správná výživa), odkaz na vlastní zkušenosti dětí a souvislost s životní praxí (rodinný rozpočet, volba dalšího vzdělávání).

Obdobně byly determinovány i možnosti rozvoje komunikačních dovedností – vyjádření vlastního názoru, diskuse. Podněty vycházely převážně ze strany učitelů, žáci vcelku bez problémů reagovali, ale podstatně méně komunikovali vzájemně mezi sebou. Učitelé dbali na korektní mluvený projev a sami šli příkladem kultivovanou mluvou. Jejich vlídnost a vstřícnost přispívala k příznivé atmosféře ve sledovaných hodinách. Pouze ojediněle nerespektovali ojedinělí žáci stanovená pravidla chování a narušili průběh vyučování.

Hodnocení se omezovalo většinou spíše na průběžnou, někdy i závěrečnou pochvalu jednotlivců i celku. Nečetná klasifikace byla hlavně motivační, ale převážně nediferencovaná a pouze paušálně zdůvodněná. Klasifikační záznamy v žákovských knížkách jsou postačující, převažují však hodnocení písemných projevů na úkor jiných eventualit, což také nepodporuje rozvoj vyjadřovacích schopností dětí.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu, občanské výchově a rodinné výchově jsou dobré.

Matematika

Stanovené výukové cíle byly obvykle reálné a zejména na 1. stupni průběžně konkretizované. Aktuální příprava pedagogů na vyučování na 2. stupni postrádala hlubší zaměření na užívané metody a formy práce. Probírané, převážně již opakované učivo, navazovalo na předcházející. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly zohledňovány zejména v nižších ročnících. V dlouhodobém plánování (tematické plány) je patrné optimální střídání tematických celků.

Nad rámec běžných pomůcek byly na 1. stupni často funkčně využívány např. dominové karty s čísly, žákovské sady pro porovnávání čísel, tabulový metr k demonstraci jednotek

délky nebo vlastní alternativní materiály připravené vyučujícími. Na 2. stupni však účinná podpora názornosti často chyběla. K zefektivnění výuky nebyla používána didaktická technika, přestože je k dispozici.

Převažovala frontální výuka, kterou někdy učitelky na 1. stupni vhodně kombinovaly s prací žáků ve dvojicích, případně ve skupinách. Užívané metody i formy byly obvykle dostatečně pestré. Žáci prokazovali velmi dobré vědomosti, občas dokázali i týmově pracovat a následně prezentovat své výsledky. Výrazným pozitivem byla pro ně, i když jen výjimečně, také možnost vlastního formulování slovních úloh, případně využití alternativy při výběru řešených cvičení (snazší, obtížnější). Na 2. stupni vyučující obvykle kombinovali opakování a procvičování učiva s jeho rozšiřováním o nové poznatky, ne vždy však byla patrná účinná zpětná vazba. Užívané metody i formy byly značně stereotypní. Samostatná práce byla většinou málo diferencována, a tak nerespektovala individuální tempo jednotlivých žáků. Kvalitu výuky částečně ovlivnily i dílčí odborné chyby učitele, který nemá odbornou kvalifikaci.

Na 1. stupni převládala aktivita žáků, kterou učitelky vhodně podporovaly přiměřenou pochvalou, většinou se jim dařilo podnítit děti k vyjádření jejich názorů. Ve značné míře navazovaly na jejich předchozí vědomosti i zkušenosti z praxe, málokdy však učivo mezipředmětově propojovaly. Na 2. stupni však v části vyučování závisela účinnost motivace na volbě zvolených metod i forem a na oboustranné zpětné vazbě mezi učitelkou a žáky, kteří byli velmi pasivní.

Kvalitu komunikace jednoznačně ovlivnila pracovní atmosféra, která vycházela na 1. stupni a zčásti i na 2. stupni ze zřetelného přátelského a tolerantního vztahu mezi pedagogy a žáky. Žáci byli většinou schopni komunikovat s využitím správné odborné terminologie, na 1. stupni někdy až nadstandardně kvalitním způsobem užívali specifické zápisy. Na příliš návodné otázky však odpovídali často pouze jednoslovně. Ojedinele ovlivnil negativně klima třídy přístup vyučující, který žákům téměř neumožňoval rozvoj komunikativních dovedností. Kvalita jejich grafického projevu je na obou stupních školy převážně na velmi dobré úrovni.

Učitelky na 1. stupni vedly žáky častěji k sebereflexi i k sebehodnocení, méně již ke vzájemnému hodnocení. V závěru jednotlivých hodin občas chybělo celkové shrnutí a konkrétní zhodnocení. Frekvence známek v žákovských knížkách je postačující, záznamy jsou ale někdy málo konkrétní. Hodnocení předložených písemných prací (tzv. testů) je objektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice dosahují vyšší kvality ve sledovaném vyučování na 1. stupni, celkově jsou dobré.

Hudební výchova

Výukové cíle jednotlivých hodin byly převážně přiměřené aktuálnímu stavu tříd, jejich konkretizace ve sledované výuce byla zřejmá. Vyučující většinou respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků a zohledňovaly jejich přirozené schopnosti i věkové zvláštnosti.

Kromě jediné hodiny bylo vždy využíváno pianino, často pomůcky a potřeby z kabinetních sbírek (např. hudební nosiče, přenosné přehrávače, jednoduché rytmické nástroje, namnožené texty písní).

Sledovaná výuka většinou umožňovala žákům aktivní přístup ke vzdělávání, užívané formy i metody byly účelné. Pouze výjimečně na sebe ve struktuře vyučovacího celku nenavazovaly správně jednotlivé činnosti. V převažující části vyučování však bylo patrné soustavné vedení žáků k citlivému vnímání hudby, k vědomému rozvíjení hudebních představ (např. ukolébavka) a k obohacování znalostmi z hudební teorie (např. učivo o hudebních nástrojích).

Měli možnost využívat svoje dřívější poznatky i dovednosti. Podíleli se na výběru písni, jejich zpěv s kvalitním nástrojovým doprovodem vyučující (piano) odpovídal věkovým zvláštěm, zpívali převážně s chutí a kultivovaně. Dílčím negativem byla občasná absence vhodných dechových, případně hlasových cvičení. Kvalitu vzdělávání na 2. stupni neovlivnilo negativně po odborné ani věcné stránce působení učitelky, která postrádá odbornou kvalifikaci, ale má značné odborné znalosti i potřebné nadšení pro daný předmět.

K účinné motivaci sloužil zejména zajímavý obsah učiva i jednotlivých činností, které se v naprosté většině vhodně střídaly. Vyučující využívaly účelně znalostí i zkušeností žáků a většinou se snažily nenásilně rozvíjet jejich vztah k předmětu. Často úspěšně iniciovaly diskusi k vyjádření pocitů z poslechu či hudebních činností.

Pozitivní přístup žáků ovlivnila hlavně příjemná nenucená atmosféra, která převážně s úspěchem navozovala vhodné klima pro oboustranně účinnou komunikaci.

Ve výuce se uplatnilo zejména průběžné hodnocení, objevilo se i vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků, které stimulovalo jejich aktivitu. Frekvence známek v žákovských knížkách odpovídá svou četností období školního roku.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou velmi dobré.

Přírodověda, přírodopis a zeměpis

Dlouhodobé plánování výuky vychází z členění látky v používaných učebnicích. V nižších třídách vhodně sleduje specifické cíle předmětů, ve vyšších třídách druhého stupně plánování zatěžuje přílišný důraz na encyklopedické vědomosti na úkor vzájemných vztahů a souvislostí jevů. Bezprostřední příprava jednotlivých hodin byla většinou promyšlená, zaměřená k cílům výuky a respektující aktuální stav třídy. Avšak v nejvyšších ročnících druhého stupně bylo připraveno mechanické vyplnění času jednotvárnou činností.

Předměty vyučovali vedle odborně kvalifikovaných také nekvalifikovaní učitelé a tato skutečnost negativně ovlivnila kvalitu vyučování.

K nejčastěji používaným pomůckám patří učebnice, tabule a pracovní listy připravené učiteli. Využity byly někdy i publikace, mapy, zeměpisné a přírodopisné atlasy, obrazový materiál a výukový software v počítačové učebně. Ojedinelé použití zpětného projektoru zefektivňovalo konstrukci zápisu.

Účelnost řízení výuky se jednotlivě lišila. Pozitivně vyzněly hodiny s pestrým střídáním činností, kdy žáci využívali možnosti uplatnit své zkušenosti, diskutovat a ovlivňovat průběh výuky. Naopak celohodinové setrvání u jedné činnosti se zákonitě ukázalo jako neefektivní a nemotivující. Věcný a odborný obsah výuky byl většinou správný. Avšak předměty vyučovali vedle odborně kvalifikovaných také nekvalifikovaní učitelé; tato skutečnost negativně ovlivnila kvalitu vyučování. Tam, kde učitel pouze zadal práci na celou hodinu bez následné kontroly a vysvětlení, zůstala otázka věcnosti neřešena. Žáci také nemohli postupovat individuálním tempem, někteří se nudili a nevěnovali se výuce; učitel nemohl zjistit, co a jak žák umí. Ve většině hodin však byli žáci aktivní a pracovali se zájmem, přiměřeným míře efektivity řízení výuky.

Téměř bez výjimky respektovali žáci stanovená pravidla chování. Vzájemné pozitivní vztahy s učiteli upevňovaly také účelně vedené diskuse nebo sdělování zkušeností. Kultivovat takové vztahy však nebylo možno tam, kde žák komunikoval pouze písemně nebo byl odkázán výhradně na práci s počítačem.

Vzájemné hodnocení žáků ani vlastní sebehodnocení se v průběhu výuky nevyskytovaly. Verbální hodnocení okamžitých výkonů mělo obvykle i motivační charakter. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách se jednotlivě liší u vyučujících četností, rozložením v čase i zaměřením. Někteří vyučující nesprávně kumulují klasifikaci do jednoho období

a hodnotí převážně nebo výlučně písemný projev, jiní vhodně informují pravidelným záznamem o stavu žakových vědomostí projevených písemně i ústně, případně hodnotí jeho další aktivity. Rezerva zůstává v hodnocení praktických dovedností (např. laboratorních nebo terénních prací). Zcela nevhodné je zadávání celohodinových písemných zkoušek.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované skupině přírodovědných předmětů jsou v souhrnu dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Učitelé českého jazyka a matematiky zadávají pravidelné kontrolní práce. Jejich analýza však zůstává na úrovni jednotlivých tříd (vynikajícím způsobem je zpracována v některých třídách v matematice). V 5. ročníku se zadávají testy Scio, s jejich výsledky jsou seznámeni rodiče. V obou případech však není zřejmé, zda a jak se dále pracuje se získanými výsledky např. na úrovni metodických orgánů nebo vedení školy. Škola nemá prozatím vytvořen zpracovaný systém vlastní evaluace.

Průběh a výsledky vzdělávání dle předmětu inspekce jsou celkově dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rada školy byla ustanovena v souladu s příslušným právním předpisem. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 konstatuje, že rada měla v tomto školním roce pouze jednu aktivní složku, a to tři pedagogické pracovníky. Stávající stav neumožňuje její transformaci ve školní radu v souladu s novým školským zákonem.

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Výchova k lidským právům a toleranci“. Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.

V rámci inspekce bylo provedeno ve vzorku tříd 2. stupně standardizované dotazníkové šetření „Jaké je to být žákem této školy?“. Na otázky anonymně odpovídalo 82 žáků. Žáci mají ke škole převážně kladný poměr, i když jedna třída ze vzorku má jako celek ke škole spíše odmítavý vztah. Do školy chodí rádo téměř 60 % žáků, přičemž ze třídy s výrazně kritickým pohledem pouze třetina. Důvěru a kladný vztah k vyučujícím má v celém vzorku 85 % respondentů, vzájemné přátelské vztahy a ohleduplnost uvádějí tři čtvrtiny žáků, ale ve výše zmíněné třídě zastává více než polovina opačné mínění. Asi 90 % dotázaných potvrzuje, že ve škole získávají dostatečné informace o nebezpečí užívání různých drogových látek. Při neporozumění učivu se neobává zeptat učitelů 78 % (ve zmíněné třídě 62 %). S osobními problémy by se na učitele obrátilo 55 %, avšak názor, že při nehodě by se o žáka dobře postarali učitelé, má 85 %. Třetina žáků připouští v tomto školním roce možný výskyt šikany. Z rozhovorů se žáky vyplynulo, že ne vždy mají ujasněný obsah tohoto pojmu. Výrazné výhrady mají žáci ke kvalitě a vybavení sociálních zařízení. Ve volných odpovědích poukazovali také na zápach z WC, jestliže se třídy větrají do chodeb.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 18 641/2004-31 ze dne 28. května 2004 s účinností od 1. srpna 2004.

2. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků, školní řád, záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005 k datu inspekce.
3. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005 k datu inspekce.
4. Vnitřní dokumentace vedení školy, výchovných poradců, metodických orgánů a jednotlivých učitelů: Vnitřní řád, Plán činnosti na školní rok 2004/2005, týdenní plány, plán kontrolní a hospitační činnosti, tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005, zápisy z porad metodických orgánů, zápisy z projednávaných případů ve výchovné komisi ve školním roce 2003/04, 2004/05, zveřejněné informace o poradenských službách v ZŠ Hostýnská, minimální preventivní program pro školní rok 2004/05, interní směrnice *Vyřizování stížností*, Evidence stížností *Stížnosti a podněty*, materiály AŠSK ČR při ZŠ, návrh *Charta školy*, upravující vztahy mezi žáky a učiteli nad rámec stávajícího školního řádu, školní časopisy *Absolut* (4. číslo), *Quick Time* (bez označení).
5. Výběr žakovských písemností a žakovských knížek.
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004.
7. Výkaz Škol (MŠMT) o základní škole V3-01 podle stavu k 30. září 2004.
8. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců základní školy - doklady o dosaženém vzdělání - dle předmětu inspekce k jejímu datu.
9. Individuální vzdělávací plány 2 žáků pro školní rok 2004/05.
10. Dotazníkové šetření Jaké je to být žákem této školy? (vzorek 4 tříd 2. stupně, 82 respondentů).

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání ve sledovaných předmětech nepříznivě ovlivňuje zčásti absence odborné kvalifikace, ale také kvalifikace učitelů v jiném oboru (aprobaci), pro jiné předměty, než vyučují. Vedení školy usiluje o vytvoření čínorodého pedagogického týmu, vychází přitom z jeho současných možností. Ale kromě dosažených pozitiv se také potýká s přetrvávajícími problémy. Dílčí rezervy existují v organizační struktuře školy, v činnosti metodických orgánů a efektivitě kontrolního systému. Mnozí pracovníci postrádají účinnou motivaci k inovacím ve své pedagogické práci. Prozatím neexistuje propracovaný systém autoevaluace školy. Informační systém školy i aktuální přímé řízení vzdělávacího procesu jsou převážně funkční. Na velmi dobré úrovni je výchovné poradenství včetně prevence sociálně patologických jevů. Vedení školy podporuje další vzdělávání učitelů, ale jeho výsledky se mnohdy zřetelně neodrážejí v odborné a didaktické úrovni výuky.

Prostorové podmínky školy jsou celkově dobré. Materiálně-technické zázemí odpovídá finančním možnostem školy. Část interiérů včetně některých učeben zejména na 2. stupni však není pro výuku podnětná, jejich vzhled je problematický, školní nábytek dosti opotřebovaný. Učebnice, pomůcky i didaktická technika umožňují realizovat zvolený vzdělávací program, avšak nejsou vždy optimálně využívány.

Škola plní zvolený vzdělávací program s některými dílčími nedostatky. Učební plán a osnovy sledovaných předmětů zvoleného vzdělávacího programu jsou plněny. Výuka předmětů je až na výjimky věcně a odborně správná.

Ve sledované oblasti vzdělávání jsou značné rozdíly v hodnocení týchž jevů. Celkově progresivnější a účinnější se jeví výuka ve třídách 1. stupně, pokud se týká vyučovacích metod a forem, motivace a hodnocení žáků.

Na druhém stupni se zvyšuje podíl frontální výuky s převahou činnosti učitele, menší pozornost se věnuje motivaci a hodnocení, i když se část vyučování tomuto schématu výrazně vymyká důslednou aktivizací žáků, podporou jejich tvořivosti a rozvíjení komunikačních dovedností. Dílčími, přesto však neopominutelnými problémy zůstávají organizace a metody vyučování vedoucí k pasivitě žáků, kumulace klasifikace do jednoho

období, převaha v hodnocení písemných projevů (nadbytečné časté testy, i většího rozsahu), malá pozornost mezipředmětovým vztahům a názornosti výuky.

Standardizované dotazníkové šetření „Jaké je to být žákem této školy?“ vedle pozitivních zjištění upozornilo na jistou nevyváženost klimatu školy, v souvislosti mimo jiné i s převahou restrikcí v přijímaných výchovných opatřeních. Souhrnné výsledky šetření byly poskytnuty škole jako impuls pro další výchovné působení.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht	J. Vagenknecht v .r.
Členové týmu	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v .r.
	Mgr. Josef Černý	J. Černý v.r.

V Praze dne 28. ledna 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 3. února 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Albert Hotový, ředitel školy	A. Hotový v .r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel MČ Praha 10	2005-03-01	01 1036/05-2700
Školská rada	2005-03-01	01 1036/05-2700

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
21.2.2005	01 1036/05-2700	Připomínky byly podány